

med den forbrydelse, der efterforskes. Ved skjult tv-overvågning, hvor der altså ikke ved skiltning eller på anden tydelig måde gives oplysning om overvågning, vil oplysninger om sådan observation ikke umiddelbart komme til offentlighedens eller de observeredes kendskab. Der vil ofte være en modvilje mod efterforskning, der udøves i det skjulte, og som kan indebære, at ikke mistænktes adfærd observeres af politiet.

Imod en regulering taler, at indgrebet ikke er et straffeprocessuelt tvangsindgreb, hvorfor behovet for en regulering må vurderes anderledes end behovet for en regulering af de straffeprocessuelle tvangsindgreb. Som ulovreguleret efterforskningsmiddel vil skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted fortsat være omfattet af den almindelige ulovbestemte proportionalitetsgrundsætning. Politiet kan altså ikke uden videre tv-overvåge borgernes færden, heller ikke på frit tilgængeligt sted. Brugen af videokameraer, fotografiapparater, kikkerters og lignende på frit tilgængelige steder er i øvrigt så almindelig, at folk må være forberedt herpå. Personer, der befinder sig på et frit tilgængeligt sted, vil naturligt indrette deres adfærd herefter. Det kan derfor hævdes, at beskyttelsesinteressen ved skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted måske i højere grad er knyttet til den brug, politiet gør af bildeerne, end til selve optagelserne. I den forbindelse har udvalget anført, at i det omfang, optagelserne ikke viser noget af efterforskningsmæssig interesse, har politiet ingen anledning til at opbevare og registrere materialet.

Endelig kan det næppe ganske afvises, at den almindelige modvilje mod et »overvågningssamfund« og i tilknytning hertil den politiske kontrol med politiets virksomhed i sig selv vil modvirke eventuelle tendenser i retning af en mere udbredt tv-overvågning af befolkningen. Hertil kommer, at ressourcemæssige hensyn og hensynet til en rimelig prioritering af politiets indsats også sætter en snæver grænse for, i hvilket omfang politiet kan anvende tv-overvågning på frit tilgængelige steder.

Såfremt der i retsplejeloven skal ske en regulering af politiets adgang til som led i efterforskningen at foretage skjult tv-overvågning, foreslår Strafferetsplejeudvalget, at man tager udgangspunkt i den opbygning, der sædvanligvis anvendes ved regulering af politiets efterforskningsmidler. Udvalget har ikke udarbejdet udkast til lovbestemmelser.

Strafferetsplejeudvalget har i denne forbindelse anført, at spørgsmålet om brugen af tv-overvågning og de betænkeligheder, der er forbundet hermed, ikke blot kan opstå i tilknytning til efterforskningen af formodet strafbare forhold, men også i andre sammen-

hænge f.eks. i forbindelse med trafikovervågning eller anden overvågning. Det er udvalgets opfattelse, at de hensyn, der som ovenfor nævnt kan begrunde en lovregulering af politiets anvendelse af tv-overvågning af personer på frit tilgængelige steder som efterforskningsmiddel, også kan gøre sig gældende i en række andre situationer, hvor sådan overvågning kan komme på tale med andet formål. Udvalget har ikke fundet at burde fremkomme med et egentlig lovforslag om politiets anvendelse af skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted.

6.3. Justitsministeriets overvejelser

For så vidt angår politiets anvendelse af observation af personer på ikke frit tilgængeligt sted med optisk udstyr (*de kvalificerede indgreb*) kan Justitsministeriet i det hele tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets forslag. Justitsministeriet er således enig med udvalget i, at retsplejeloven bør indeholde nærmere regler om denne form for observation. Justitsministeriet kan også tiltræde udvalgets forslag til en ny bestemmelse om observation i retsplejelovens § 791 a, herunder udformningen af kriminalitetskrav, mistankekrav og indikationskrav.

Justitsministeriet har dog foretaget en mindre konsekvensændring i udvalgets udkast til bestemmelsen om observation. Ændringen består i en tilføjelse til den opregning af lovovertrædelser (jf. § 791 a, stk. 3, nr. 3), der - hvis de øvrige betingelser er opfyldt - kan begrunde de *særlig kvalificerede former for observation*.

Udvalget har fundet, at betingelserne for iværksættelse af denne form for observation bør ligge på niveau med betingelserne efter retsplejelovens § 781, stk. 1, for indgreb i meddelelseshemmeligheden, da indgrebene er sammenlignelige både med hensyn til beskyttelsesinteressen og udførelsesmåden. I § 791 a, stk. 3, nr. 3, har udvalget foreslået en bestemmelse, der - for så vidt angår lovovertrædelsernes karakter - har samme ordlyd som retsplejelovens § 781, stk. 1, havde, da betænkningen blev afgivet.

Efter afgivelsen af Strafferetsplejeudvalgets betænkning er retsplejelovens regler om indgreb i meddelelseshemmeligheden imidlertid blevet ændret ved lov nr. 411 af 10. juni 1997. Ved denne ændring er det blevet muligt at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden ved efterforskning af sager om tyveri af særlig grov beskaffenhed (straffelovens § 286, stk. 1), legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter (straffelovens § 245), forsætlig fareforvoldelse (straffelovens § 252, stk. 1), og udlændingelovens § 59, stk. 3 (menneskesmugling), uanset at overtrædelse af